

Sosiaali- ja terveysministeriö

Sisäministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain ja harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamiseksi

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt sisäministeriön lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain ja harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamista. Sisäministeriö lausuu asiasta seuraavasti:

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annettua lakia ja Harmaan talouden selvitysyksiköstä annettua lakia. Valvontalain soveltamisalaa muutettaisiin, jotta valvontaviranomainen voisi valvoa kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen järjestämistehtävää. Laissa säädettäisiin iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden sosiaali- ja terveystalouden työskentelevien vuokratyöntekijöiden rikostaustan selvittämisestä. Tavoitteena on turvata iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden turvallisuus ja koskemattomuus.

Lisäksi esityksellä täsmennettäisiin hyvinvointialueen ja palvelunjärjestäjän valvontatehtäviin liittyvää tiedonsaanti- ja tarkastusoikeutta sekä täydennettäisiin valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeuksia. Harmaan talouden selvitysyksiköstä annettua lakia muutettaisiin siten, että velvoitteidenhoitoselvitys voitaisiin laatia valvontalain tarkoittamalla laajuudella.

Sisäministeriön näkemyksen mukaan esityksen tavoitteet ovat kannatettavia ja perusteltuja. Esitys tukee sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuutta, henkilöstön riittävyyttä sekä asiakas- ja potilasturvallisuuden toteutumista. Lisäksi esityksellä selkeytetään valvontaa, tiedonsaantioikeuksia ja palveluntuottajien velvollisuuksia, mikä edistää sääntelyn ennakoitavuutta ja viranomaistoiminnan yhdenmukaisuutta.

Sisäministeriön näkemyksen mukaan väliaikaisen sääntelyn voimassaolon jatkaminen on myönteistä erityisesti tilanteessa, jossa rekisteröintimenettelyä edelleen kehitetään ja vakiinnutetaan uudessa Lupa- ja valvontavirastossa. Mahdollisuus aloittaa pienimuotoinen ja vähäriskinen toiminta ennen varsinaista rekisteröintipäätöstä tukee henkilöstön ja palvelujen saatavuutta sekä mahdollistaa joustavammin erityisesti yksityisyritysten ja itsenäisten ammatinharjoittajien toiminnan käynnistämisen. Esityksen voidaan arvioida tukevan myös sosiaali- ja terveydenhuollon työvoiman saatavuutta sekä yrittäjyyttä.

Lisäksi sisäministeriö tuo esiin, että ehdotettu sääntely henkilöstön kielitaidosta on tärkeää. Asiakas- ja potilasturvallisuuden sekä asiakkaiden kielellisten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta on perusteltua, että palveluntuottajan vastuuta henkilöstön riittävästä kielitaidosta täsmennetään ja selkeytetään. Riittävä kielitaito vähentää väärinymmärrysten, hoitovirheiden ja muiden vaaratilanteiden riskiä sekä tukee palvelujen laatua ja turvallisuutta.

Sisäministeriö nostaa esiin, että vuokratyöntekijöiden rikostaustan selvittämistä koskevaa sääntelyä pidetään kannatettavana erityisesti iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden turvallisuuden ja

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

koskemattomuuden turvaamiseksi. Lisäksi rikostaustan selvittämismahdollisuuden laajentaminen vuokratyön-tekijöihin vahvistaa asiakkaiden suojaa.

Sisäministeriön näkemyksen mukaan erityisen myönteistä on myös se, että esityksessä velvoitteidenhoitoselvityksen hyödyntämismahdollisuuksia laajennetaan vastaamaan paremmin valvontalain tarkoitusta. Harmaan talouden selvitysyksikön tuottamalla velvoitteidenhoitoselvityksellä on keskeinen merkitys viranomaisten tiedonsaannin ja asioiden tehokkaan selvittämisen kannalta. Selvitykset tukevat viranomaisten mahdollisuuksia arvioida palveluntuottajien yleisten edellytysten täyttymistä ja luotettavuutta sekä tunnistaa mahdollisia väärinkäytöksiä ja harmaan talouden ilmiöitä. Lisäksi tiedonsaannin kehittäminen ja viranomaisten käytettävissä olevien selvitysvälineiden vahvistaminen edistävät valvonnan vaikuttavuutta ja viranomaisten yhteistyötä.

Sisäministeriö pitää perusteltuina myös ehdotuksia, joilla täsmennetään valvontaviranomaisten ja palvelunjärjestäjien tiedonsaantioikeuksia sekä omavalvontaan liittyviä toimivaltuuksia. Selkeä ja riittävä tiedonsaanti tukee tehokasta valvontaa ja mahdollistaa puutteiden havaitsemisen sekä niihin puuttumisen riittävän varhaisessa vaiheessa. Samalla ehdotukset tukevat viranomaisten välistä yhteistyötä ja valvonnan yhdenmukaista toteuttamista.

Lisäksi sisäministeriön näkemyksen mukaan myös omavalvonnan raportointivelvoitteiden joustavoittaminen on myönteistä. Raportointijakson pidentäminen voi vähentää palveluntuottajien hallinnollista taakkaa vaarantamatta kuitenkin omavalvonnan tavoitteita, kun omavalvonnan jatkuva ja ennakoiva luonne säilyy ennallaan.

Myös julkisten palveluntuottajien rekisteröintivelvollisuuden voimaantulon siirtäminen on sisäministeriön näkemyksen mukaan perusteltua. Siirtymäaika mahdollistaa rekisteröintimenettelyn ja tietojärjestelmien hallitun kehittämisen sekä vähentää riskiä siitä, että keskeneräiset menettelyt aiheuttaisivat tarpeetonta hallinnollista kuormitusta viranomaisille ja palveluntuottajille.

Kokonaisuutena sisäministeriö arvioi, että esitys edistää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen turvallisuutta, laatua ja saatavuutta sekä selkeyttää valvontaa ja viranomaisten toimivaltuuksia. Esityksen tavoitteita voidaan pitää kannatettavina.

Kansliapäällikkö

Matti Sarasmaa

Asiantuntija

Ella Stenroos

Jakelu STM Sosiaali- ja terveysministeriö

Tiedoksi

VN/33836/2025-SM-33

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: